

INNOVA – INNOVAATIOEKOSYSTEEMIEN VAIKUTTAVUUS JA INDIKAATTORIT

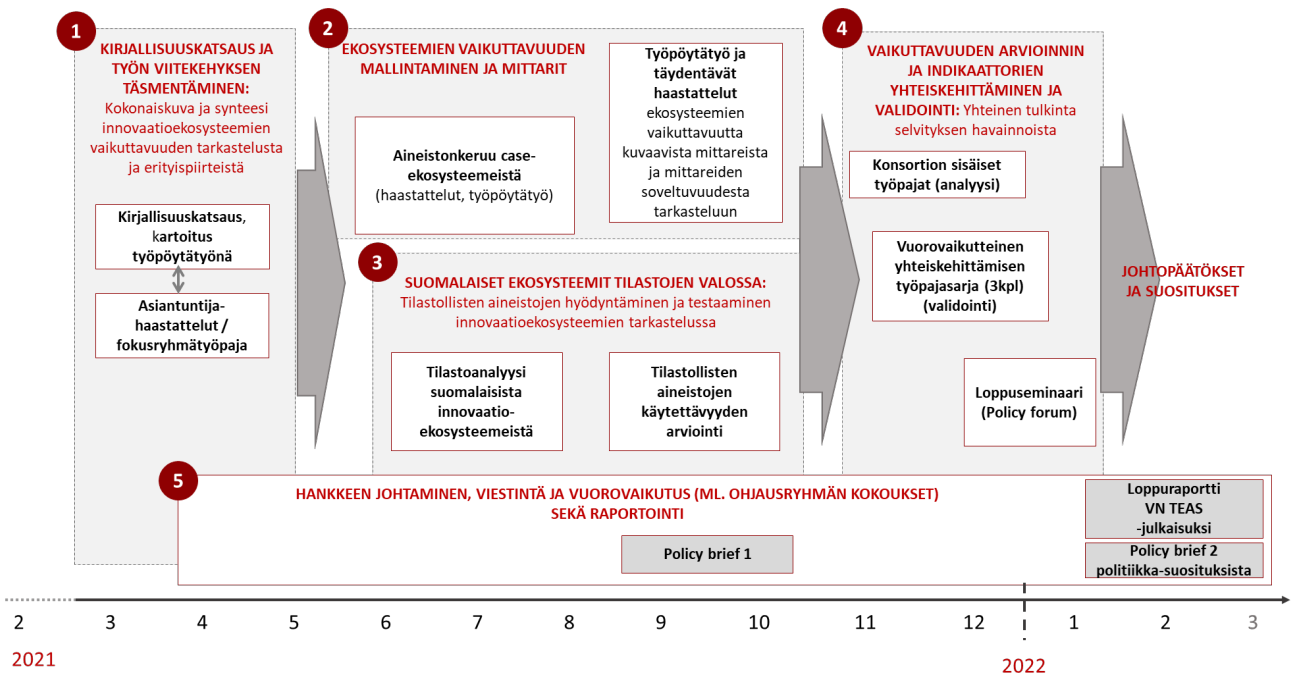
Toteuttajat: MDI Public Oy, ETLA; 3/2021–2/2022

Innovaatioekosysteemeillä tunnistetaan olevan yhä tärkeämpi merkitys kansallisen, alueellisen ja EU-tason innovaatio- ja elinkeinopolitiikan toimeenpanossa. Ekosysteemien vaikutusten arviointi on kuitenkin mutkikasta, eivätkä erityyppisten ekosysteemien merkityksen ja vaikutusten arviointi tai mittarointi ole kansainvälisestikään kehittyneitä. Ekosysteemien hyötyjen, yhteiskunnallisen merkityksen ja vaikutusten arvioimiseksi tarvitaan uudenlaisia lähestymistapoja ja mittareita, jotka ottavat nykyistä paremmin huomioon ekosysteemien lisäarvon yrityksille, tutkimusorganisaatioille sekä laajemmin elinkeinoelämän ja yhteiskunnan uudistumiselle.

Valtioneuvoston tilaamassa INNOVA-hankkeessa tehdään innovaatioekosysteemien vaikuttavuutta ja mittareita koskeva analyttinen selvitys. Hankkeen tavoitteena on:

- **kehittää TKI-toimintaa edistävien ekosysteemien vaikuttavuusarviointia ja mittaamista**, jotta voidaan arvioida ekosysteemejä tukevan politiikan merkitys ja vaikutukset kestäväälle kasvulle ja suomalaisten hyvinvoinnille
- **tarjota tietoa ja työkaluja innovaatioekosysteemien vaikutusten ja laajempien vaikutuspolkujen ymmärtämiseen ja arviointiin**, jotta kansallisia ja alueellisia politiikkatoimia voidaan kohdentaa entistä paremmin ekosysteemien kehittämisen eri vaiheissa
- **tuottaa tietoa kansallisten valmisteluprosessien sekä ennen kaikkea TKI-politiikkatoimien vaikuttavuuden arvioinnin tueksi**, kuten kansallisen TKI-tiekartan toimenpiteiden toteuttamiseen, yksityisen ja julkisen sektorin välisen TKI-yhteistyön kumppanuusmalleista käytävään pohdintaan, valtion ja yliopistokaupunkien välillä laadittaviin ekosysteemisopimuksiin sekä EU:n elpymispaketin ja teollisuusstrategian toimeenpanoon.

Hanke ja työ jakautuvat seuraavan kuvion mukaisesti osatehtäviin.

Kuvio 1. Hankkeen osatehtävät ja toteutusaikataulu.

INNOVA-hankkeessa olemme määritelleet alustavasti innovaatioekosysteemin seuraavasti:

Innovaatioekosysteemi on uuden tiedon luomiseen ja sen hyödyntämiseen liittyvä erilaisten toimijoiden (yritykset ja niiden alihankintaverkostot, asiakkaat/loppukäyttäjät, tutkimustoimijat, julkinen sektori, sijoittajat jne.) kokonaisuus, jolla on yhteinen päämäärä ja jonka toimijat ovat riippuvaisia toisistaan sekä niiden välisestä vuorovaikutuksesta ja oppimisesta.

Innovaatioekosysteemin toimijoilla on näin ollen:

- **yhteinen päämäärä**, joka liittyy yhteiseen arvon luontiin, ts. uuden tiedon luomiseen ja sen hyödyntämiseen. Toimijat ovat mukana omien intressiensä pohjalta, ja vain jos ne hyötyvät ekosysteemistä.
- **strategisia** (jaettu visio ja/tai pyrkimys) ja **rakenteellisia/sosiaalisia yhteistyön** muotoja. Toimijat kykenevät tuottamaan uutta tietoa, innovaatioita yhdistämällä resursseja, osaamisiaan ja ideoita. Toimijoita yhdistävät tietopohjat, teknologiat, pääoma, resurssit tai tuotteet/palvelut.
- **erilaisia rooleja**, jotka muuttuvat ja kehittyvät ajassa. Innovaatioekosysteemit voivat muodostua yhdelle tai useammalle toimialalle alueellisesti, kansallisesti tai valtioiden rajat ylittäen.